

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... » 16.— nyolcad oldal » 4.—

A díjak előre beküldendőek a Szent-István-Társulathoz.

Meghívó.

A «Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottsága» folyó évi közgyűlését július hónap 3-án és 4-én meitiságos és főtisztelendő gróf Zichy Gyula püspök, védő-elnök úr vezetése mellett Pécsen tartja meg, melyre a bizottság tagjait, valamint a kath. népoktatási intézetek hatóságait, tanítóit és tanárait tisztelettel meghívja
az Elnökség.

A közgyűlés tárgysorozata:

Első nap, július 3-án. I. Délután 10 órakor az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács tanítóképzőintézeti szakosztályának és a kath. képzőintézetek tanárainak gyűlése a pécsi katolikus kör termében. II. Délután 2 órakor a Dunántúli kath. tanítóegyesületek közgyűlése, az érdekelte egyesületek által meghatározott tárgysorozattal. A jelentkező kath. tanítóegyesületek közgyűlésének helyiségét a pécsi rendező-bizottság később állapítja meg. III. Délután 5 órakor az Országos Bizottság előtervezete. *Tárgysorozat:* a) Az előadók előterjesztik határozati javaslataikat; b) tárgyalatni fog a következő tétel: Az új fizetési törvény végrehajtása körül mik a teendői a hitközségi iskolák fontartóinak? Előadó: Korödi Miklós. IV. Este 8 órakor ismerkedési estély.

Második nap, július 4-én. I. 1/2 órákor ünnepélyes szentmisét mond (Veni Sanctei) a székesegyházban gróf Zichy Gyula püspök, védő-elnök. II. 1/2 órákor a Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottságának közgyűlését ünnepélyesen megnyitja: gróf Zichy Gyula püspök, védő-elnök. III. Ő szentsége X. Pius pápa által kitüntetett kath. tanfériaknak feltűzi gróf Zichy Gyula püspök, védő-elnök a «Pro Ecclesia et Pontifice» érdemkeresztet. IV. Elnöki, pénztárosi és titkári jelentések. V. Nénevelésünk korszerű kérdései. Előadó: Geöcze Sarolta. VI. Az egyház és az iskola. Előadó: dr. Dudek János. VII. Pedagógia és lélektan. Előadó: dr. Walter Gyula. VIII. Pedagógiai könyvtárak és tantermek. Előadó: Wohlmut Ernő. IX. A népiskola a népjólét fejlesztésének szolgálatában: a) a népiskola teendői, háziipari oktatás, slójd. Előadó: Öveges Kálmán; b) gyakorlati földmívelés, állattenyésztés, munkaszeretet fejlesztése. Előadó: Novoth István. X) A tanítóképzés teendői. Előadó: Gyömörey Zsigmond. X. Folyó ügyek, indítványok, közgyűlés bezárása. Délben 1 órákor közös ebéd. Délután a kiállítás megtekintése.

Jegyzet. Az előadók 20—25, a hozzászólók 5 pernyi idő alatt terjesztik elő javaslataikat. — A bizottság szabályzatának 27. §. értelmében a közgyűlésen résztvehetnek a kath. népoktatási intézetekben működő tanfériak, ha nem is tagjai a bizottságnak és a tanács-

kozásokon az elnök engedelmével fel is szólhatnak, de szavazati jogot nem élveznek.

Kérjük, hogy az idezart jelentkezési lapot június hó 15-ig beküldeni sziveskedjék. Hazafias tisztelettel Budapest, 1907 május 31-én.

Dr. Szentgyörgyi Jordán Károly, apát, egyh. elnök.

Ember Károly lovag, világi elnök.

Dressziger Ferenc, titkár.

Üdv Apponyinak!

... És az ige testté lön.

A nemzet legelső napszámosa, a társadalmi életben eddig az utolsó pont, a magyar néptanító, fölemeltetett kétségbeejtő állapotából a tisztességes megélhetés polcára s ezzel az a téség nyílt meg előtte, melyen a megbecsülés is terem. Ez a kettős eredmény kell, hogy ki-elégítsen minden józanul gondolkodó magyar néptanítót; ez a kettős eredmény kell, hogy nyugalmat szerezzen a magyar néptanítónak s köszönetet, őszinte ragaszkodást e kettős eredmény megalkotójának a magyar néptanítók részéről.

A néptanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat valóságos tűzpróbán ment keresztül a képviselőházban. Lényegében nem szenvedett változást, bármennyire is erőlködtek azt némelyek eredeti formájából kivetkőztetni s azt szájuk ize szerint kiforgatni. Ami a törvényjavaslatnak életet adó eleme, a magyar nyelv szupremációjának megóvása és biztosítása a népi-iskolákban: a gyakorlatban is dominálni fogja e törvényjavaslatot. Ez a tétel sarkalatos pontja az egész törvényjavaslatnak; Ariadne fonala az, amely végig huzódik Apponyinak korszakalkotó nagy műven. És mi érte a köszönet? Az, hogy minden oldalról méltatlan megtámadtatásban részesül e törvényjavaslat. Fészkelődnek a ki nem elégíthető nemzetiségek, fennszóval kiáltván: oda a nyelvünk. Faji függetlenségük elvesztését látják e törvényjavaslatban. Pedig senki sem bántja őket. Legkevésbé Apponyi. Kultuszminiszterünk

igen jól tudja, hogy az erőszak legkevésbé alkalmas az annyi is feleslegzett szenvedélyek lecsillapítására és azért nem beszél erőszakos magyarsításról, de igenis magyar nevelésről, magyar szellemiben való tanításról beszél, hogy ez háza minden polgárának alkalom adassék az állam nyelvének elsajátítására. És csak ezen garanciák betartásától teszi függővé az államségély kiutalását. Megadja a jogot arra, hogy a nemzetiségek szabadon fejleszthessék nyelvüket és kultúrájukat, de viszont nem akarja tenni, hogy a megadandó jogok a magyar állam és nyelvének szuverenitását sértsek. És ezt joga van követelni. Elvégre is Magyarországon vagyunk, ahol kizárólagosan egy nemzet van és ez a magyar nemzet.

Latjuk tehát, hogy az egész törvényjavaslatnak komplexuma a kölcsönös jogok és kötelesek művészi csoportosításán és biztosításán alapszik, ami határozottan Apponyinak langenszerejét, a jövőbe való hitéséről tesz fényes bizonyosságot. Kisugárzik belőle Apponyinak mely bizottságot és töretlen ragaszkodása a magyar nemzet faji jellege iránt és az a gyöngéd konzervatív és szeretet, melyet a nemzetiségek iránt érez.

— És mi tanítók? Há! Istennek jobb viszonyok kéne júnak. A belkölözések nehéz rabláncok lehálnak kezeinkről és a meglegedés, nyugalmi albat erőt munkánkhoz. Talán nem mindentől. Vannak — sajnos — kedélyek, akiket ezen varatlan fordulat ki nem elégít; vannak, akik a nem várt helyzetből hegyeket-völgyeket gondoltak kikovácsolni s a helyzetet annyira kihasználni, amennyire ezt a jelen körülmények közt tulajdonképpen kihasználni nem is lehet; vannak, akik ezen törvényjavaslatnak értékét haragzatos frázisokkal lealacsonyítani akarják, de ebben törekvésük bennünket nem téveszt meg. Jól tudjuk, hogy amennyit reméltünk, azt megkaptuk, sőt azt is belátjuk, hogy e törvényjavaslatnak nemely mozzanatai meglepetésszámba mennek.

— De ezek csak sporadikus esetek — mondta Apponyi. Igaza van. Azok előtt, kik a helyzettel most ninesenek meglegedve, más perspektiva fog nyílni. Ha a gyümölcsöket majd élvezni fogják! Adja Isten, hogy úgy legyen!

Mi pedig törjünk előre a megkezdett úton s mely harcúdákat szántsunk a kultura földjén, hogy a kikelt növény értéke egyenes arányban álljon az állam áldozatkészségével.

Vigyünk be iskoláinkba a magyar erzelmet, a magyar nyelvet, akik ezt eddig tenni elmulasztottuk és neveljünk magyar honpolgárokat e magyar hazának, de nem kötelelességért, de lelünk mélyeből, szívből és igazán.

Ó felsége a király szentesítette a törvényt s most már ez év augusztus elsőjétől megszűnik a tanító 600—800 korona minimummal küzdő napszamosa lenni a nemzetnek. A fizetés 1000, 1100, 1200 korona és a korpótlék 5 év után

200, 10 év után ismét 200, azután 5 évenként kétszer 100—100 és ismét kétszer 200—200 korpótlék esedékes. Akik már egy vagy két korpótléket élveznek, részükre a törvény 100 és 200 koronát biztosít jul. 1-től visszamenőleg.

Ime, ez a törvény lényege a tanítók fizetését illetőleg.

Elismerés és köszönet érte a nemzeti népvételek érdekében úgy a koalíciós többségnek, mint a nemzeti kormánynak és különösen köszönet Apponyi Albert gróf kultuszminiszternek.
Dócifüresze. *Weber Aladár.*

Eszmék a kitűzött tételhez.

A szatmári egyházmegyében lévő *nagykárolyi kerületi róm. kath. esperesi tanítói kör* 1907. május hóban tartott tanácskozásának eredménye az *Országos Kath. Tanítói Tanács elnöksége által közölt tételről.*

Megvallom, nem könnyű szívvel fogtam hozzá, hogy a megbízatásnak eléglet tegyek. Hiszen a K. T. T. fölbívisában említett tárgyak, eszmék oly fontosak, oly életbevágók, hogy egyenként és egy embernek legbehatóbb gondolkodása, elmélkedése és tanulmányozása szükséges, hogy azokat teljesen kimerítse.

De az anyag nagyságához, sokféleségehez mértén nagyon is szűkreszabott kereten kívül, mert türelmüket nem szeretném sokáig igénybe venni, nem kevesebb gondot okozott az is, mily szempontból vegyem a fönt jelzett tételket tárgyalás alá. Általános társadalmi szempontból? Ezt a nézőpontot nagyon magasnak találtam, erőmet hozzá gyengének. De gondolom, ez nem lehetett célja az azokat feltevő K. T. T.-nak sem. Legcélszerűbbnek s leghasznosabbnak vélem elsősorban helyi viszonyainkra való vonatkozással szólni s főleg a gyakorlati következtetések lehozásánál azokra figyelemmel lenni. Így talán sikerül a kath. pedagógiának ahhoz a nagy-szerű épületéhez, melynek megépítésén a K. T. T. oly nemes buzgalommal fáradozik, ha nem is egy teglával, de parányi homokszemmel járulni.

De lássuk a tételket.

I. A nőnevelés kérdése.

Az első tételről két részben szólok. Külön a sexuális, illetve nemi felvilágosítás kérdéséről, külön a feminizmusról s a vele szorosabb kapcsolatban levő női oktatás kérdéséről.

Ami a nemi felvilágosítás kérdését illeti, annak feszegetése legfőljebb nálunk nem új. Németországban 120 esztendeje foglalkoznak vele. S az eredmény? Jóformán semmi pozitívum.

Óka a mozgalomnak az a mind szörnyűbbé váló testi és szellemi romlás, melyet a nemi élet elfajulása, az erkölestelenség, kicsapongások az emberek soraiban véghezvisznek. De annak okát, hogy e kérdést legalább nálunk a múlt évben s ez év folyamán is a feministák anyyi prudériával s az egyház ellen oly éles támadá-

sok kíséretében kezelték, épen a zsidó szellemmel telített szabadkőművességnek szent egyházunk ellen az egész vonalon megindított támadásában is látom.

Célja a mozgalomnak megakadályozni, vagy legalább gátat vetni ama szentes áramlatnak, mely az erkölestelenségben elpusztulással fenyeget egyént, családokat; szellemileg, erkölesileg tönkretesz, kora sírba dönt oly sok ifjú, virágzó életet.

Céljuk elérésére leghathatósabb eszköznek vélik a nemi felvilágosítást, a felvilágosítást a nemi élet funkciójáról, annak misztériumairól. Azt hiszik, ha a józan észre hivatkozva, szertefosztatják a titokzatos ködfátyolt, mellyel azokat az ifjú képzelem körülveszi, levágták a hidra fejét, útját állták a pestisnek.

Am ki végezze a fölvilágosítást? Mondják, hogy az orvos; akár mint házi orvos, akár mint iskolaorvos. Mások az iskolára, tanítókra, tanároknak bízna a kényes kérdést. Még talán legtöbb észszerűség volna azok véleményében, kik a szülőkre bízna ezt a mindenekelőtt kényes és nagy óvatosságot, körültekintést igénylő feladatot.

Mi lehet mostan a fölhozottakkal szemben véleményünk? A célban megegyezünk. Igen, útját kell állítani a romboló pestisnek, minden célra vezető eszközzel; erre ösztönöz nemcsak az anyagi, társadalmi, de a sokkal nemesebb, mert szellemi, erkölesi szempont — a lélek tisztasága; a lélek az Isten kepe, a test a Szentlélek temploma!... Ki kell azonban jelentenünk, hogy a fölvilágosítást önmagában nem tarthatjuk sem esalhatatlanul gyógyító eszköznek, sem teljesen célra vezetőnek. Eltekintve attól, hogy orvosok által történendő felvilágosításnak lehetősége legalább a népiskolánál teljesen lehetetlen, az iskolában a tanító által esetleg a természetrajzi tanítás alapján (növények, állatok szaporodása stb.) adott felvilágosítás is általános meggyőződés szerint többet ronthat, mint amennyit használ egyiknek-másiknak. Mert ne feledjük, ez a kérdés nem csupán élettani, természetrajzi kérdés! Nem! elsősorban erkölesi kérdés az. A jellem az akarat dolga! S vegyünk példát az iszakosról. A legmesszebbmenő oktatás is keveset használ. Szenvedélyének legyőzésére nem felvilágosításra, de az akaratnak erősítésére, acélozására van szükség. A legnagyobb körültekintéssel adott felvilágosítás eredménye a már romlottaknál mindig nagyon kétséges, de, hogy többeknél a kitűzött célnak épen ellenkezőjét ériük el, nagyon valószínű. A felvilágosítás nem lehet tehát az iskola, a tanító feladata, mint ahogy azt a berlini tanári testület egyértelműleg vissza is utasította. De hát mit tegyünk akkor? Tehetetlenül nézzük a pusztító ár rombolását? Nem! Mint már említém, az erkölesös élet az akaratnak, a jellemnek dolga. Ezt a jellemet pedig csak a hiból fakadó vallás-erkölesi nevelés építi föl. S ez már a mi dolgunk. Az isteni akaratot,

a vallás törvényeit odaállítani principium gyanánt, hogy ez legyen zsinórmérete minden eslekedetnek, ez az a sziklaszilárd gát, melyet ha fölemelünk a gyermek szívében, meg fognak törni azon a szentes áradat hullámai.

S ha valaki mégis a szülőkre hivatkoznak s azt kérdezné: nem tartom-e őket alkalmasnak a felvilágosításra? Felelem! Igen, ha szükséges, a maga idejében, megfelelő módon. Azonban hol van az a szülő, aki e követelményeknek megfelel. Nagyon, nagyon ritka. Am az isteni bölcseséggel alapított egyház — szerintem — legjobban megoldotta e kérdést. A bünbánat szentségében, hol a léleknek minden rejtett zuga megnyilatkozik.

Ami a feminizmust, nőkérdést illeti, ez, mint Biederlach mondja: «Röviden abban áll, vajjon szükséges-e, s ha szükséges, mennyiben szükséges megváltoztatni a nőnek azt a helyzetét, mely neki a művelt államokban társadalmi és gazdasági téren jutott?» A nő mai társadalmi helyzetének alakulása, legalább jórésben, mint tudjuk, a kereszténységnek az emberiségre gyakorolt átalakító befolyásában gyökeredzik, de azért hívó keresztény lélek is fölvetheti a kérdést: szükséges-e és mennyiben változtatni a nő helyzetén?

Okai e mozgalomnak részben a téves, a keresztény világnézettel homlokegyenest ellenkező hamis vallási, erkölesi, társadalmi s jogi nézetek terjedésében s a társadalmi életnek azokhoz való igazodásában, másrészt pedig a liberálisizmus okozta fonak, kizsákmányoló gazdasági rendszerben keresendők. A liberálisizmus nyújtott mind nagyobb teret az olcsóbb munkaerő fölhasználásának s a termelő munkaerőbe mind nagyobb erővel sodorta be a gyöngébb, a férfival versenyezni nem képes női munkaerőt.

Irányai többfélék. A különösen szociáldemokraták által terjesztett proletár nő-mozgalom, mely egyenlő jogokat követel a nőnek a férfival minden kereseti ágban, társadalmi intézmények vezetésében s alapjaiban támadja meg a családi élet eddigi rendjét, melynek a férfi feje, kenyérkeresője, a nő pedig a férfinak segítő munkatársa volt; megtámadja a házasság szentségét, ölbonthatatlanságát.

Nem szükséges hangsúlyoznom, hogy ezt a mozgalmat a legnagyobb mértékben veszélyesnek kell tartanunk s terjedését minden eszközzel megakadályoznunk.

Másik iránya a polgári nőmozgalom, mely elsősorban a férfikkal a politikai jogokban való egyenlőségért, a férfi hatalma alól való emancipáltatásáért küzd. Természetesen ezen elvekből még sok oly gyakorlati következtetés jön, melyek mind a nő természetével, természet adta rendeltetésével, a kereszténység által szentesített erkölesi alapokkal ellenkeznek. Csak ellen-szenvünket keltheti föl.

Mezőterem.

Volsitz Pál.

(Folytatjuk.)

Pécsi közgyűlésünk.

Utazási kedvezmények.

I. A magyar kir. államvasutak vonalaira a kereskedelmiügyi miniszter a következő kedvezményt adta. A tagok az államvasutak vonalain két db. III. oszt. jeggyel a II. osztályon és egy darab II. oszt. jeggyel III. osztályon utazhatnak Pécsre és vissza. Kötelesek azonban a jegyváltásnál a pécsi iparkallitási területére szülő I. koronás belépőjegyet váltani.

II. A dunagőzhajózási társaság a tagsági jegy ellenében hajón III. oszt. jeggyel II.-k, és II. oszt. jeggyel I. oszt. utazást biztosított.

III. Első magyar folyam- és tengerhajózási társaság a hajón utazók névsorát bekívánta és tetemes kedvezményt helyezett kiáltásba.

A többi vasutaktól még nem nyert a rendező-bizottság értesítést, de reméltük, hogy a napokban azoktól is megérkezik a folyamodásra adott válasz.

Jelentések: A jelentkezések után ítéelve, a gyűlésen impozáns számban vesz részt a magyar kath. tanítósg; ezzel is igazolni fogja, hogy a nemzeti fejlődést és haladást nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is szolgálja, ezért alézni is tud.

A pécsi rendező-bizottság nagy tevékenységet fejt ki a helyi rendezés feladatainak megoldására. A bizottság minden esütörtökön rendes ülést tart. Legutóbbi üléséről a «Pécsi Közlöny» a következőket közli:

A *kath. tanítók orsz. bizottságának és a dunántúli tanítóegyesületeinek* kongresszusát rendező bizottság június 6-án este 6 órakor a kath. kör helyiségében *Wassner József dr.* kanonok elnökele alatt ülést tartott. Az ülés tárgya a nagyszámban jelentkező kongresszusi tagok összehívásának, valamint mérsékelt árú étkezőhelyek folkeresésének rendezése képezte. Ember Károly fogaz központi világi elnök hosszabb levélben tudatta *Fajlós Gyula* kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelővel, hogy nek azok a fő szempontok, melyeknek figyelembevételére a győri, veszprémi, fehérvári, szombathelyi és soproni vidéki egyetlek elhelyezése szempontjából, főleg azok számára való tekintettel szemelött tartandók lesznek. Kimondta, hogy a *magyarországi érkező tanítók* tömeges szálláson fognak elhelyeztetni s a tárgyhaj *Keleny Mihály dr.*, a szállásrendezőbizottság elnöke kérésétől, hogy a pécsi papnevelőintézetben 100-as hely lesz, s ezek jelentkező pécs egyházmegyei tanítók számára ingyen fognak átengedtetni. *Osvalddal érkező tanítók számára a kiállítási irólában bejelentett lakások foglaltatnak le.* A banket megtartása, de egyesek elkezése is a *Scholtz-féle* vendéglő kizárólag legalkalmasabbnak s a tárgyhaj a vendéglőssel a bizottság érintkezni fog. Ki kell emelni, hogy a legelősebb étkezés a *Munkir-otálban, Zidaries* vendéglőjében kapható.

Miután a pécs egyházmegyei tanítók érdeklődése oriasnak mondható, tekintettel a nagy számba, a pécs egyházmegyei tanítóegyesület közgyűlése helyétől a budai kúvárosi kath. kör nagyterme fog igénybevetetni. A 100-as bizottság a helvárosi kath. körben fog ülésezni, s tekintettel júnus még a legényegyleti és szemnadrumi diszterem. Mindezekből látszik, hogy az összes kiállítással kapcsolatos gyűlések között eddigéle a kath. tanítógyűlés igérkezik a legnépesebbnek.

Szives figyelembe! Az ügy iranti szeretettel kérem mindazokat, akik akár hivatalosan, a vidéki tanítói körök megbízottaként, akár magánérdeklődésből foglalkoztak a kath. Tanügyi Tanács által tárgyalásra kitűzött s a kath. iskolai, ifjúsági, népies és pedagógiai könyvtárakról szóló tétellel, hogy e könyvtárak létesítésének módjaira vonatkozó életrevaló eszméket, praktikus javaslatokat s a vidéki tanítói körök ezirányú határozatait sziveskedjenek közölni ahilirtat. Mint aki e tételnek a Százas Bizottság pécsi közgyűlésén előadja lesz. Csakis ily intenzív összeműködés esetén lehetséges, hogy a szociális pedagógiának ezt a sarkalatos stádiumába juttathassuk. *Wohlmuth Ernő*, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Ujonnán megválasztott tanítók alkalmaztatása és az államsegély kiutalásának, illetőleg atutalásának kerelmezése. Kivonat az esztergomi főegyházmege f. évi VIII. körleveléből. Több ízben elrendeltem már, hogy az ujonnán megválasztott tanítók, tanítónők részére az államsegély atutalása csak akkor kerelmezhető, ha azok előzőleg állásukban egyházhatósággal megerősítve lettek. Ennek dacára még mindig fordulnak elő esetek, hogy az egyházhatóság mellözésével kerelmeztetik az államsegélyek atutalása. Miután az teljesen ellentétben áll azon jogviszonnnyal, mely a kath. iskolák és az egyházhatóság között törvényben gyökeredeztetten fennáll: úgy a tanítók és tanítónők alkalmaztatásánál, valamint az államsegély atutalásának kerelmezésénél az egyházhatóság mellözését eltltom s ide vonatkozólag közlöm a vallás- és közoktatásügyi m. k. Miniszter folyó évi május hó 6-án 658. sz. a. hozzá intézett atirátát: Főmagasságú Bibornok Hercegprimás és Ersek Ur! Folyó évi 3. számú előterjesztésére tisztelettel értesitem Főmagasságodat, hogy a nem állami elemi iskolai tanítók jarandóságairól és jogviszonyairól szóló új törvény végrehajtási Utasításában gondoskodom, hogy a közigazgatási bizottságok jövőben esakis azon telekezetri elemi iskolai tanítók részére javasolják az államsegélyek engedélyezését és atutalását, akiket az egyházi fohatóság előzőleg állásukban megerősített. Fogadjja Főmagasságod kiváló tisztelettem őszinte nyilváníását. Budapest, 1907. május hó 6-án. A miniszter helyett: *Tóth s. k.* államtitkár.

EGYESÜLETI ÉLET.

Tanítógyűlés. A «paesa-nagykapornaki esp. kerület» tanítói köre ez évi rendes közgyűlését május 23-án tartotta meg Nagykapornakon. *Boda Gyula v. elnök* vezetése mellett, a következő tárgysorral: *Harasztovich* Károly nemesrádi kartárs gyakorlati tanítást tartott a történelemből; utána *Tamássy Géza* kallosi kartárs olvasta föl pedagógiai értékesését ea sikeres nevelés-oktatás főbb tényezőit és eszközeit-ről, melyet a közgyűlés jegyzőkönyvi díszesrettel jutalmazott. Az «Orsz. kath. Tanügyi Tanács» által kitűzött tétélek letárgyalása után tisztújításra került a sor. *Boda Gyula* elnök tisztársai nevében is bejelenté, hogy megbízatásuk lejárt és megköszönte a helyük helyezett bizalmát, az elnökségről lemondott. Ker. esp. tanfelügyelő ur szép szavakkal méltatván a lemondott tisztakar ügybuzgó működését, a kör nevében köszönetét fejezi ki úgy a lemondott elnöknek, mint a többi tisztviselőnek és a választást elrendeli, melynek eredményeként az új tisztikar következőleg alakult: Elnök lett *Szita Boldizsár* nagykapornaki, alelnök: id. *Sárcvay István* esztergályi, főjegyző: *Tamássy Géza* kallosi, aljegyző: *Boda Hermin* szentpéteri és pénztárnok: *Pallós János* bókaházai tanítók, illetve tanítónő. A tagsági és «Gondviselés alap» díjak beszedése után a közgyűlés lelkes hangulatban véget ért, utána pedig tarsas ebéd volt.

Tanítógyűlések. A *veszprém-várpalota-enyngi róm. kath. tanítókör* I. évi tavaszi gyűlést május 28-án tartotta Harmáskören Nemes Dénes esperes-plébános egyházi és Gubieza Lajos v. elnök vezetése mellett. *Nemes Dénes* esperes-plébános szabad előadást tartott az «Egyház és iskola» című tételről, melyet nagy tanulmányra valló részletezéssel fejtegetett s mindenkit lebilincselő érdekességgel, szónoki hűvel és erővel adott elő. Határozati javaslatában sürgeti, amennyire a körülmények engedik, az összes katolikusok hozzájárulásával, a már meglevő ily természetű alapok bevonásával egy országos kath. iskolaalap létesítését s minthogy az államnak is érdeke ez, komoly elhatározással kerelsek föl az ország kormánya, hogy a katolikusok iskolacéjra tett áldozatához — járuljon anyai segéllyel, miszerint a kath. iskolák és tanítók helyzetével azonos

lehesen. Nagyon tetszett a hallgatónak *Leitner* Karolin életrajzi szemes stílusban megírt és sok szép gondolatban gazdag előadása a «Nokérdés»-ről. *Klementz* Géza gyak. tanítása és *Rusznayk* Ferenc fölvallása is nagy elismerésben részesült. — A közgyűlés egyhangú felkérésével elhatározta, hogy *Krántz* Kálmán egyházmegyei főtanfelügyelőt, főszentelt püspöki méltóságra jutása alkalmából s *Apponyi* Albert gróf minisztert, a tanítók iránt való jóindulatát megköszönendő, fölratban üdvözl. — A folyó ügyek tárgyalása után a közgyűlés az új tisztikart választotta meg. Világi elnök lett *Rusznayk* Ferenc hajmáskéri, alelnök *Winkler* Márton várpalotai, jegyzők *Steierlein* Antal márkói és *Klemenec* Géza sólyi, pénztáros *Gaul* Sándor s könyvtáros *Czecey* Nándor veszprémi tanítók. A *paesa nagykapornaki* esp. kerület tanítókora ez évi rendes közgyűlést május 23-án tartotta meg Nagykapornakon. *Boda* Gyula v. elnök elnökléte alatt. Szegényesen után a szép számmal megjelent tagok a rom. kath. népiskola tantermébe vonultak, ahol ft. Vajda János ker. esp. tanfelügyelő remek beszéddel üdvözölvén a megjelent tagokat, a gyűlést megnyitotta. A szokott folyó ügyek elintézése után következett *Harasztovich* Károly nemesradai tanító gyakorlati tanítása a történelemből, mely után *Tamássy* Géza kallosi tanító olvasta föl pedagógiai értekezését «a sikeres nevelés-oktatás főbb tényezői és eszközei»-ről. Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács által kitűzött tételek tárgyalása után tisztújításra került a sor. Elnök lett *Szita* Boldizsár nagykapornaki, alelnök id. *Sárvári* István es. turgári, főjegyző *Tamássy* Géza kallosi, aljegyző *Boda* Hermin szentpétervári, pénztáros *Pallós* János bókaházi tanítók, illetve tanítónő.

IRODALOM.

Szegény ember könyvtára. A ma országszerte tapasztalható elégedetlenség szításában mindentéle tekintély erőszakos lejáratásában, az egyházi és világi felsőbbeségek diszkreditálásában, az istentelenség és immoralitás terjesztésében oroszlanrészük van a rossz könyveknek. Igaz, hogy olyan arányokban, mint ma, nem is használtak még soha ezeket az eszközöket. A negyvenes években még minden tollforgató ember mosolygott *Tímósty* Mihály naiv hiszékenységen, ki nem akart addig nyugodni, míg csak Népkönyvéből százezer példány nem forog közökben, az ő utópisztikus álma azonban ma már sokszorosan föllülmult esekélyeség, hiszen a szociáldemokraták jelentései évről-évre sok százezer példányban elterjesztett rópiratokról számolnak be.

A keresztény világnézet s a hazafias gondolkodás e hálalos ellenségeinek bámulatos irodalmi eszközével a magyar társadalom számbavehetőleg eddig alig-alig próbálta fölvenni a harcot. A földművelési miniszterium ad ugyan ki hasznos munkákat s azok jöreszét egy levelezőlapon kifejezett óhajásra is megküldi az érdeklődőknek, ámde e munkában vannak böles tanácsok, megbecsülhetetlen útbagazítások, csak az nincs bennük, amire legnagyobb szükség volna: a nép szívéhez és észéhez szóló fölvilágosítás, a szociáldemokrata maszagnak prózában és versben megszólaló, komolyan és mulattatóan argumentáló ellenszere.

A *Szent-István-Társulat* programjában kezdet óta benne volt, hogy jó és olcsó könyvkiadó-társulat akart lenni, szóval elsősorban a szegényebb nép szellemi szükségleteit akarta kielégíteni. E célt szolgálja a pártoló tagsági intézmény, mely által 2 koronáért évenként negy-öt jó könyvhöz jutnak a tagok, de főképen erre válnak a *Népiratkák*, melyeknek kiadását most egészen új alapokra fektették. Minden füzetet orvosolni akarnak valami bajt, ellensúlyozni valami káros hatást.

Az idén megjelent füzetek egész teljességében bemutatják e vállalat rendeltetését. Ki akarják szorítani a ponyváról, a bücsujáráshelyekről szóló nagyobbbrészt zsidóktól írt selejtés füzeteket, megírják tehát a magyar bücsujáráshelyek történetét. Dr. *Vainicsk* Bélának

Mária-Besnyőről szóló füzete első e nemű kiadványuk. Ugyan e célból kiadják a magyar nép körében kiválóbb tiszteletnek örvendő szentek élettörténetét: a **Kapisztrán Jánosról** és **Nepomuki szent Jánosról** szóló füzetek már meg is jelentek, mind a kettőt *Filó* Károly írta. A vallásos élet mélyítését célozzák. **A gyakori szent áldozásról** szóló s a **Kard és Kereszt** (írta: *Sgardelli* Cézár) című népratkák, az oly ijesztő mértékben megéskkent hazaszeretet fölélesztésére s történelmünk dicső hagyományainak megbecsülésére buzdítanak a nagyjainkról írt könyveeskék. *Filó* Károly már meg is írta **Hunyadi János**, **Mikes** Emil pedig **Mátyás király** történetét.

Nem feledkezik meg azonban a Társulat arról sem, hogy szociális problémáktól izzó levegőben élünk. Keresztény fölfogás által nemesített gondolatokat akar tehát a nép lelkében éltetni, ámde mivel ezt nemesák a lazító törekvések békére intő ellensúlyozásával, hanem a nép anyagi érdekeit is fölkaroló törekvésekkel lehet elérni, ezért egyrészt erkölcsi irányú és szociális tartalmú népratkákat (**Tudja-e, mi a nyomor?** írta: B. B. **Szent Vince apostola**, írta: *Cséplő* János) ad ki, másrészt gazdasági érdekeit is melegen fölkarolja s e célra írta meg *Horváth* E. János a **Jo hús olesón** című füzetet, mely a házinyúltenyésztésről szól s a **Baromfitenyésztésről** szóló, mely minden kisgazdának becses útmutatója lesz.

Kezdeté ez a néhány füzet olyan nagy akciónak, mely megfordítani próbálja a nemzeti és vallásos hagyományoktól eltérített nép gondolkodását. Hogy a próba sikerül-e, az tisztán a nép vezetésére hivatottaknak buzgóságától függ. Ha a tanítók, papok, jegyzők fölismernek e vállalatot mozgató, szociális és nemzeti gondolat jelentőségét s beálanának a *Szent-István-Társulat* munkásainak, akkor ez az okos és nemes vállalkozás, ez az igazi *szegény ember könyvtára* bizonyosan betöltene fontos hivatását. A fönt említett *Népiratkák* árai: *Mária-Besnyő*. (239. sz.) Ára 10 fillér. *Kapisztrán szent János élete*. (247. sz.) Ára 16 fillér. *Nepomuki szent János*. (245. sz.) Ára 12 fillér. *A gyakori szent áldozásról* (241. sz.) Ára 16 fillér. *Kereszt és kard* (243. sz.) Ára 16 fillér. *Hunyadi János élete*. (246. sz.) Ára 12 fillér. *Mátyás király élete*. (244. sz.) Ára 16 fillér. *Tudja-e, hogy mi a nyomor?* (240. sz.) Ára 8 fillér. *Szent Vince apostola*. (242. sz.) Ára 8 fillér. *Jo hús olesón*. (237. sz.) Ára 10 fillér. *Aprójszég*. (238. sz.) Ára 24 fillér. Megrendelhetők a *Szent-István-Társulat* könyvkereskedésében *Budapest*. *IV. Keoskeméti-utca* 2. sz. Az árt levélbelyegekből is elfogadják. E könyveknek a nép rétegében való minél szélesebbkörű terjesztését mély tisztelettel kérjük lapunk olvasóitól, igen tisztelt kartársainktól.

VEGYESEK.

Kassa új püspöke. *Dr. Fischer Colbric* Ágost a napokban tette le a budavári királyi palotában ő felsége kezeibe az esküt, hogy most már átvegye egyházmegyéje önálló kormányzását. A magyar katolikus tanítószög hódoló tisztelettel üdvözlí a kassai egyházmegye főpásztorát, aki mint segédpüspök, teljesen meggyőzte egyházmegyéjének hívóit és az egész országot arról, hogy nincs oly föladata a püspöki méltóságnak, amit lelkesen és odaadóan föl nem karolna. Igazi apostola ő az egyházmegyéjének. Ezt igazolja az a tény is, hogy az eskütétel után egyenest a képviselőházba ment s küldöttséget vezetett *Kossuth* Ferenc, *Darányi* és *Apponyi* miniszterek elé, kérvén, hogy a kassai Orsolya-apácainézet leányiskolájában fölállítandó szövegkönyvet a kormány támoga-

tásban részesítse, előadva, hogy ezen intézettel kapcsolatosan egy, a maga nemében páratlan gazdasági leányiskola is működik.

Váltószamgépek. Már többes számban, mert Munkácsi áll. tanító díszreterosen utánozta. Ébent a pénzképviselő számtest, az értékhelyek és a váltó alkalmazásával. Munkácsi gépe azonban nem nyerte el az 1000 koronás versenydíjat, mert a hevesmegyei általános tanítótestületnek f. hó 1-én Parádon tartott közgyűlése a vita meghallgatása után kijelentette, hogy Ében számgépe a nyertes.

Elemi iskolai internátus. A Kis Svábhely tővén levő «Szent-József» fiú-nevelőintézetbe 6—10 éves fiúk vétnek föl. A havi eltartási díj 70 kor. Prospektust szivesen küld az igazgatóság: Budapest, I. Istenhegyi-út 32.

A kath. iskola védelme. Besztercebányából írják, hogy *Hauer* János címzetes püspök pátkanonok legutóbb ötezer koronát adott a zólyomradványi róm. kath. iskola új épületének fölépítésére.

Olesó és jo nevelőintézet. Az egészséges levegőjű és gyönyörű tekvesű Vácra gimnáziumba járó fiúknak jó nevelést és ellátást nyújt az ottani Szent József-nevelőintézet. Az ellátási díj havonként negyven kor., az egyházmegyei tanítók gyermekeinek olesóib. Egyébként kimerítő prospektussal szolgál az intézett előjárása Vácra, Honvédsor 4. szám.

Egy jótékony egyesület közgyűlése. Az angol-kisasszonyok budapesti intézetében fönnálló tanítóképzőintézetet segítő-egyesület választmánya az elmúlt heten tartotta közgyűlést dr. Walter Gyula prelátnak, esztergomi kanonok és Barkóczy Lóna bárónő elnöklése alatt. Az egyesület vagyona 32 600 kor. A folyó év bevétele 4376 koronát. A közgyűlés ebből tizenegyre arra érdemes tanítójelöltek részesített 1380 koronányi segélyben. Orósy Pál báróné művészi tájképet ajándékozott az egyesület számára, melyet a választmány kisorsolás útján értékesít. A képet az intézetben állítja közszemlélre és egy-egy szám díjat egy koronában állapítja meg. Dr. Walter Gyula prelátnak ezer koronát adományozott a közgyűlésen az egyesület által letesített alap gyarapítására.

Egy szövetkezet az iskoláért. Zagyvarekészen május 27-én éjjel a villám beütött a régi iskolaépületbe. Az épület és a négy tanterem fölszerelésével megsemmisült. 30-án tartotta a községi hitelszövetkezet évi rendes közgyűlést, mely alkalommal *Boldizsár* Pál kántortanító indítványára ezerkötyszáz kor. segélyt ajánlott föl ezen négy tanterem berendezésére hazánk egyik legnagyobb szövetkezete. Ezzel is halálát nyilvánította, hogy *Fiala* Nándor tanító 19, *Wankler* Károly tanító 9 éve buzgólkodik mint könyvelő a szövetkezet vezetésében. Tanítók alakítanak szövetkezetet! Ez a szövetkezet 19 éve 90 taggal alakult néh. *Lazkovich* főjegyző és *Fiala* tanító közreműködésével. Ma 1200 a tagja, milliónál nagyobb forgalommal 6% mellett kölcsönöz, 28 ezer korona a tartadék alappja. A takarékossgot mennyire fejlesztette, mutatja, hogy az 5 ezer lakosú községben 300 könyvel 200 ezer kor. hetétet kezel és a heti 20 fillértől 70 ezer kor. van befizetve.

Fölhivas. Mindazon régi szerettelt kártársaimat, akikkel 1862-ben, tehát 45-évvél ezelőtt a győri kir. kath. tanítóképző intézetet elvégeztem, fölkerem, hogy hollétkükröl tudósítsanak. Ohajtanék velük Győrött ez évi augusztus 2-án találkozni. Sopron-Kisfalud, 1907. május 27. *Füz* István róm. kath. neptanító s a koronás érdemkereszt tulajdonosa.

Szerkesztői üzenetek.

S. V. Ahhoz gyakorlat szükséges. Ezt könyvből megtanulni lehetetlen. — **Gy. I.** Fölhasználtuk. Köszönet. — **R. G.** Az iskolában tanulmány nem tartható. Erre nem kell rendelet, ezt az iskola rendeltetése szabja meg. — **K. D.** Ha magánvagyon van, akkor tartozik, különben nem róható meg senmifele községi természetű

adóval. — **V. H.** Az állampolgárságért folyamodnia kell a belügyminiszterhez. A részletekre nézve kérjen utasítást az illetékes szolgabírói hivataltól. — **F. G.** Jónni fog. — **H. G.** A régi eljárást kövessék. — **R. J.** Folyamodjék és támogassa kérelmét a levelében fölhozott indokokkal. — **D. F.** Forduljon kérelemmel az egyházi főhatósághoz. A magánvizsgálat után fizetett díjból a tanító is részesül felelésben. — **F. M.** Közöltük. — **Sz. I.** Beerkezett, de kissé későn. — **T.** Köszönet a tudósításért. — **Látogató.** Az iskolaszobába tanítási idő alatt csak a helyi hatóság tagjainak szabad belépni, más idegeneknek tiltva van. Legtöbb iskolában az iskolaszoba ajtajára kúrják, hogy csak hatósági tagok léphetnek be tanítás alatt a tanterembe. — **F. I.** Valószínűleg nem érkezett be. — **F. P.** A hivatalos elintézés eredményét meg nem tudhatjuk.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A vezekenyi (Pozsony m.) róm. kath. iskolaszék a II. tantói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1 bútorozott szoba, 400 kor. községtől, 400 kor. államtól és 25 kor. tűzifa általán. Kötelességei a v. jegyzőkönyvben. A folyamodványok *június hó 20-ig* ft. ifj. *Morvay* Lipót ker. tanfelügyelő úr emére Zsigárdra (Pozsony m.) küldendők. Választás június hó 23-án. Személyes megjelenés megkívánatik. *Holcsey* Ignác esperes, i-sz. elnök *Gödölle* Béla i-sz. jegyző. 205 2—2

Besztercebányai egyházmegye.

A magasmarti róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalom: két szoba, konyha, kamra, pince, istálló, faszín, lakás mellett házikert. Fizetés: községi pénztárból évi 699 kor. 96 fillér, mely havi előleges részletekben fizetetik, beiratásból minden tanítóes (mindennapi és ismétlős) után 20 fillér, ami kitesz mintegy 20 koronát, 42 méter tűzifa házhoz szállítva, melyből 16 méter a tanterem fűtésére fordítandó. Kántorságból körülbelül 100 kor. Köteleesség: mindennapi és ismétlőiskola vezetése, kántori teendők végzése, falkola kezelése. Választás 1. évi *július 15-én*. Személyes megjelenés kívánatos. Okleveles kántortanító urak pályázhatnak, akik tóul is tudnak. Pályázatok Magasmartra (Bars megye) az iskolaszék elnökéhez küldendők. Posta Ujbánya. 212 1—1

Győri püspöki megye.

Pályázat a középpulyai (Sopron m.) róm. kath. kántortanítói állásra. Javadalma: 2 szoba, 1 konyha, kamara, istálló, faszín. Tandíj 115 kor., kántorságért 60 kor. Vegyesekben: 5 hold szántóföld, 1/2 hold rét, legeltetési jog 1/2 telek után, fajarandóság 1/2 telek után, községtől 210 kor., Horváth-alapból 59 kor., 22 1/4 méter rozs, ugyanannyi buza. Harangoztatásért — ha elvállalja — 100 kor. körül. Kérvények *július 10-ig* *Mészáros Kálmán* plébánoshoz küldendők. 200 3—3

A vulkapordányi (Sopron m.) róm. kath. osztálytanítói állásra *július 20-ig* pályázat hirdettek. Javadalmazása 800 kor. előleges havi részletekben, bútorozott szoba fűtéssel, 200 kor. fizetési kiegyezés a megválasztott részére az államtól fog kérelmezni. Orgonálni tudók, valamint horvát nyelvet beszélők előnyben részesülnek. Csak okl. férfitanítók pályázhatnak. Sze-

mélyes megjelenés kívánatos. Vulkapordány. *Iskolaszéki elnökség.* 213 1—1

Kassai egyházmegye.

A pányi (Abauj m.) róm. kath. kántortanítói állomás évi jövedelme: 1. 208 kor. államsegéllyel együtt 480 kor. előleges havi részletekben. 2. 10 régi köből rozs és 51:50 kor. párber címén. 3. 4 öl kemény vegy. tűzifa udvarra szállítva. 4. Egy szekér szena. 5. Stóla átlag 40 korona. 6. Ostyasütés 16 kor. 7. 4 kat. hold és 19 öl szántóföld és 1 kat. hold és 1024 öl rét és kert haszonélvezete. 8. Tisztességes lakás a szükséges melléképületekkel. Az új törvény értelmében államsegély kérelmezve lesz. A tanterem fűtéséről a gyermekek szülői gondoskodnak. Tanítási nyelv magyar, de a kántori teendőkben a tót nyelv ismerete szükséges. Az állomás *Julius 1-én* elfogadandó. Csak férfitanítók pályázhatnak. *Oleár Ignác* iskolaszéki elnök. 215 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Borodnói róm. kath. kántortanítói állomásra *Julius hó 25-re* pályázat hirdetik. Jövedelme: hivatól 600 kor. stólaváltás 130 kor., tisztességes 2 szobás lakás, istálló, 2 holdas szántóföld, saját használatra 2 öl fa buza hozva főlágyva. Személyes megjelenés kívánatik. Magyar és tót nyelvben jártas legyen. Folyamodványok alulírottához küldendők. Lovag *Uskerch János*, esp.-pléb. via Zsolna, up. Budatin. 203 2—2

Szombathelyi egyházmegye.

A pösaszentkatalini róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalom: 1. 8³/₅ mérő buza 84 kor. 2. 8³/₅ mérő rozs 67:20 kor. 3. 7¹/₅ mérő buza vagy rozs felváltva 70:20 kor. 4. 3 öl kemény- és 1¹/₂ öl puha hasábra 84 kor. 5. 7 hold föld kat. ért. 38:64 kor. (becsérték 140 kor.) 6. Réj-jövedelem 60 korona. 7. Erdőfőkeamat 28:88 kor. Kántori javadalom: 1. 7 m. rozs 56 kor. 2. 1/4 öl kemény és 1/4 öl puha hasábra 9 kor. 3. Stolaris jövedelem 100 kor. Jogosultnak 100 kor. korpólek. Lakás: két szoba, konyha, ebéstart. gazdasági épületek, konyhakert. Oktatási nyelv magyar, segédnyelvek horvát, német, templomi ének horvát. Feladata: a gyermekek vallásos s hazafias oktatása s nevelése, a templomban s kívül a kántori teendők elvégzése, sekrestyesszolgálat, gondoskodás a harangozásról. Kérvények felszerelve alulírottához küldendők. Választás *Julius 4-én* délelőtt. Személyes megjelenés kívánatik Pösaszentkatalin (u. p. Pornó, Vas megye). *Dr. Fischer Lajos*, isksz. elnök. 214 1—1

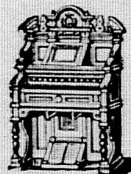
Lelkigyakorlatok Pozsonyban a Jézus-társaságik kollegiumában az idén is tartanak lelkigyakorlatokat tanítók számára. *Julius 22-én* hétfőn este 6 órakor kezdődnek és pénteken reggel végződnek. A résztvenni akarók jelentkezzenek mielőbb *Milz József S. I.* rektornál Pozsonyban, Batthyány-tér 1. sz. 211 1—3

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSÓ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkal templomok, szeminaryumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig. Tanároknak s lelkészeknek különös szavalékengedmény. Arjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Elismert **csak elsőrangú** műrekek a **Zimmermann-féle**

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi használatra.

200 koronától 4000 koronáig.

Képviselőt Magyarország részére:

Hörl Nándor, Pozsony, Ventur-utca 24.

Különlegesség: **templomharmoniumok**, igen erős szerkezetű, német módszerű, erős átható hanggal.

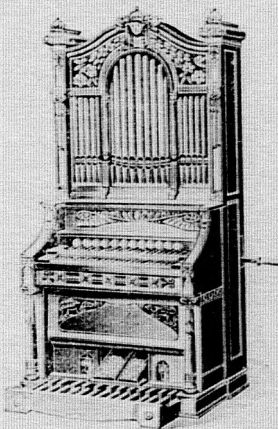
Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

Képes árjegyzék ingyen.

A Zimmermann-féle harmoniumok művészi esen hangolvák, mindenütt feltűnést keltenek elvarázslóan szép összhangjukkal.

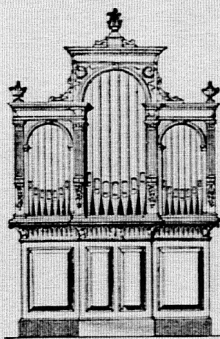
Számos elismerő-levél kiváló szaktekinté-lyektől az egész világból.

A gyár telepei: **Leipzig, Sz.-Pétervár, Moszkva, Riga, London.**

CSEH ISTVÁN

orgona- és harmonium építőmester **Egerben.**

Ajánlkozom mindenemű templomi orgona- és harmonium-készítésére a legújabb légnymatú, (pneumatikus) cső-rendszer szerint, igen jutányos árak mellett.

Régi orgonaátalakításokat, javításokat, tisztításokat és hangozásokat olcsón vállalok el jótállás mellett.

UJDONSÁGOK!

Modliaca Knížka a Spevník. Tót imakönyv.

Szerkesztette **Masztich József**. Ára vászonkötésben K 2.50, bőrkötésben, vörös metszel K 4.

Tanításterv és utasítások.

A magyarországi polgári fiú- és leányiskolák, felsőbb leány- és felső kereskedelmi iskolák kath. vallásánitása számára. A magyar püspöki kar 1903. évi március 31-én tartott tanácskozási határozatából. Ára 30 fillér.

Német nyelvtan és olvasókönyv.

I. rész. A gimnázium III. a reáliskola I. osztálya számára. Az új tanterv alapján. Irta **Laki Bennó**. (Engedélyezve 35.011/1907. sz. miniszterrendelettel.) Ára tízre K 1.20.

Katholikus körök és legényegyesületek figyelmébe ajánljuk most a nyári idényben a következő előadásra igen alkalmas szindarabokat.

Az egri leány gyűrűje. Történelmi színmű 3 felvonásban. Irta <i>Prónai Antal</i> . Ára —.60	}}}	ban. II. Rákóczi Ferenc korából. Irta <i>Erdősi Károly</i> . Füzve —.80
Az igazság felé. Társadalmi színmű 3 felvonásban. Kiválóan kath. egyesületek használatára. Irta <i>Erdősi Károly</i> . Füzve —.50		Sejanus. Történelmi dráma 5 felvonásban. Irta <i>G. B. Lemoyne</i> , átdolgozta <i>Cassain</i> . Félvászonkötésben —.70
Boldogság. Keresztény szociális dráma. Három felvonásban előjátékkal. Irta <i>Erdősi Károly</i> . Ára 2.—		10 példány előadási joggal 15.—
Ősi erények. Történelmi színmű Hunyadi János korából. Három felvonásban. Irta <i>Erdősi Károly</i> . (Nepirat 198.) Ára —.60		Színjátékok ifjúsági színpadra. Irta <i>Pókorny Emánuel</i> . I. kötet. (Tartalma: Vértanúesalád. — Morus Tamás.) Ára kötve 1.60
József Egyiptomban. Bibliai dráma 3 felvonásban. Irta <i>Schwabl József</i> . Fordította <i>Kü-dí Aurél</i> . Félvászonkötésben —.80		— II. kötet. (Tartalma: A padlószobában. — Az örökség. — Inkognitó. — Az igazgató ur. — A fogadás.) Ára kötve ... 1.60
Rákócziért! Regényes színmű 3 felvonás-		Működvelő színpadok vezérkönyve. Katholikus körök, egyesületek, otthonok, nevelőintézetek, iskolák színtervezői és szereplői számára. Irta <i>Staff Károly</i> . Ára félvászonkötésben 1.60

Megrendelhetők a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkereskedésben Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz. könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.